

ВИЛЕНСКИЙ ВЪСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

76.

KURYER WILEŃSKI GAZETA URZĘDOWA.

Вильна: ВТОРНИКЪ, 28-го Сентября. — 1848 — Wilno. W TOREK, 28-go Wrzesnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 22-го Сентября.

20-го минувшаго Августа Государю Императору благоугодно было удостоить Херсонское Дворянство Высочайшею Грамотою во Всемилостивѣйшемъ вниманіи къ пожертвованію симъ дворянствомъ 700 лошадей, годныхъ для легкой кавалеріи и артиллеріи.

Нашему Любезновѣрному Дворянству Херсонской Губерніи.

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ довелъ до Нашею свѣдѣній, что Дворянство Херсонской Губерніи, будущею вѣрноподающимъ чувствами, по случаю Манифеста Нашею отъ 14 го Марта сего года, единогласнымъ рѣшеніемъ постановило пожертвовать для Арміи Нашею семьсотъ лошадей, годныхъ для легкой кавалеріи и артиллеріи.

Видя въ этомъ пожертвованіи новое доказательство тѣхъ доблестныхъ чувствъ, которыми всегда и во всѣхъ случаяхъ отличалось Наше Любезновѣрное Дворянство Херсонской Губерніи, Намъ пріятно изъяснить ему Нашу признательность и удостоверить его въ неизмѣнномъ Нашемъ благоволеніи.

На подлинной собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ Петергофѣ,
20-го Августа 1848 года.

Казань, 23 Августа.

14-го числа, въ 3½ часа по-полудни, на Вознесенской улицѣ, близъ озера Кабава, въ домѣ Казанскаго мѣщанина *Пискугина*, вспыхнулъ пожаръ, истребившій, при сильномъ вѣтрѣ, 586 домовъ. Исслѣдованіе причинъ сего пожара и убытковъ, поручено вновь открывшейся комиссіи.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 22-go Wrzesnia.

Dnia 21-go zeszłego Sierpnia Jego CESARSKA MOŚĆ raczył zaszczyć Dworkaństwo Chersońskie Najwyższymъ Reskryptemъ zъ Najlaskawszegoъ względu на ofiarowanie przez то Dworkaństwo 700 koni, do lekkiej jazdy i artylleryi przydatnych.

NASZEMU mile NAM wiernemu Dworkaństwu Gubernii Chersońskiej.

Ministerъ Sprawъ Wewnętrznychъ zawiadomił Mnie, iż Dworkaństwo Gubernii Chersońskiej, ożywione mile NAM wiernemi uczuciami, zъ powodu Manifestu NASZEGO pod dnimъ 14-go Marca ter. roku, przezъ jednomyślne postanowienie uchwaliło ofiarować dla Armii NASZEJ siedemset koni, pod lekką jazdę i artylleryą przydatnych.

Widząc wъ тѣй ofierze nowy dowódъ tychъ chwalebnychъ, jakimi zawsze i wъ każdej okoliczności odznaczało się NASZE mile NAM wierne Dworkaństwo Gubernii Chersońskiej, przyjemnie NAM jestъ oświadczyć mu NASZĘ wdzięczność i upewnić go о niezmiennej NASZEJ przychylności.

Na oryginalne własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOLAJ.

Wъ Peterhofie,
20-go Sierpnia 1848 roku.

Kazanь, 23 sierpnia.

Dnia 14, o godzinie 3½ zъ południa, przy ulicy Wozniesińskiej, blisko jeziora Kahana, wъ domu Kазанскаго mieszczanina *Piszugina*, wybuchnąłъ пожаръ, który przy silnymъ wietrze, zniszczył 586 domówъ. Wyśledzenie przyczynъ tego pożaru, orazъ szkód, poruczono nowo-ustanowionej Kommissyi.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 23 Сентября.

Король назначилъ г-на Кискера, председателя верховнаго суда, министромъ юстиціи.

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи національнаго собранія, министры вновь образованнаго кабинета, сообщили свою программу, въ коей увѣдомляютъ собраніе, что они призваны къ управленію дѣлами Его Королевскимъ Величествомъ и намѣрены—слѣдовать системѣ конституціонной; отражать всякое протавудѣйствіе; снѣшить окончаніемъ устава, а равно предупредить всякое безначаліе и блюсти ненарушимо права королевской власти.

— Королевскимъ постановленіемъ назначены: бывшій председатель кабинета Г. Ауэрсвальдъ, правителемъ Прусской провинціи; министръ финансовъ Гансманнъ, начальникомъ Прусскаго банка; бывшій министръ юстиціи, Меркеръ, председателемъ кассационнаго суда въ Гальберштадтѣ; Г. Герке, председателемъ такового же суда въ Бромбергѣ, а Г. Кюльветтеръ, председателемъ правленія въ Ахенѣ.

— Предметъ общихъ разговоровъ составляетъ теперь назначеніе генерала Врангеля командующимъ войсками въ Бранденбургской Мархіи, также приказъ его по арміи изъ Потсдама, отъ 17 с. м., въ коемъ онъ объявляетъ, что ему поручено возстановить общественный порядокъ, въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ оный нарушенъ; что онъ уповаетъ въ семъ отношеніи на войско и на довѣріе одушевляющее нижнихъ чиновъ и офицеровъ, а также на содѣйствіе благомыслящихъ гражданъ противъ немногочисленныхъ но дерзкихъ возмутителей.

Въ произнесенной вчера, на парадѣ, рѣчи, генералъ Врангель, между прочимъ, сказалъ: „Я долженъ возстановить порядокъ тамъ, гдѣ онъ нарушенъ; дѣйствіе закона, — гдѣ оно несоблюдено. но не прежде, какъ гражданская гвардія не успѣетъ этого сдѣлать. Войска имѣютъ отпущенныя сабли и пули въ ружьяхъ, но не противъ васъ, жители Берлина, а для защиты васъ и правъ, дарованныхъ вамъ Королемъ. Никакого противодѣйствія, но—порядокъ. Въ городѣ должно быть иначе, чѣмъ теперь; это я вамъ обещаю, а вы знаете, что Врангель сдержитъ свое слово.“ — Въ заключеніе генералъ Врангель обратился къ обывателямъ и просилъ ихъ, чтобы они обращались съ воинами какъ съ братьями и объявилъ войскамъ, что Король пожаловалъ Берлинскому гарнизону прибавку жалованья.

— Утверждаютъ, что генералъ Врангель принял главную команду надъ всѣми войсками, расположенными въ Мархіи, въ нынѣшнее критическое время, съ тѣмъ условіемъ, чтобы въ случаѣ могущихъ вспыхнуть смутеній, предоставлена ему была совершенная свобода дѣйствія.

— Въ здѣшней газетѣ *Zeitungshalle* утверждаютъ, что національному собранію предложено будетъ королевскій рескриптъ, которымъ труды сего собранія будутъ ограничены однимъ лишь составленіемъ уложенія; въ случаѣ же, если сіе предписаніе нарушено будетъ собраніемъ производствомъ преній по другимъ предметамъ, тогда оно имѣетъ быть закрыто.

— Новое министерство вообще считаютъ реакціоннымъ.

— Берлинскія окрестности представляютъ настоящій военный видъ. Всѣ войска, бывшія въ Шлезвигѣ, сосредоточены около столицы. Въ числѣ 42,000 чел. Генералъ Врангель главную свою квартиру имѣетъ въ Шарлоттенбургѣ, гдѣ пребываетъ въ замкѣ и собственно для него предоставленъ тамъ столяръ на 16-ть кувертовъ.

— Изъ Кобленца сообщаютъ, что 7-й корпусъ арміи поставленъ будетъ на военную ногу, а часть его предназначена для гарнизона въ при-рейнскихъ провинціяхъ.

— Министерскій королевскій замръкъ (на Рейнѣ), приготовляютъ для помѣщенія королевскаго двора, который пробудетъ тамъ довольно долгое время.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Berlin. 23 września.

Jego Kr. Mość mianował P. Kiskera, Prezesa Sądu Najwyższego, Ministremъ sprawiedliwości.

— Na dzisiejszymъ posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, nowi Ministrowie objawili swój program, w którymъ zawiadamiającъ Zgromadzenie, iż powołani zostali przezъ Jego Kr. Mość do steru rządu, oświadczają, iż zamiaremъ ichъ jestъ postępować drogą konstytucyjną, przyspieszyć ułożenie ustawy, zapobiegać wszelkiej anarchii i bezprawiomъ, orazъ zachować święcie prawa i przywileje korony.

— Postanowieniemъ Królewskimъ mianowani zostali: były Prezesъ Ministrów, P. Auerswald, Rządzcą prowincyi Pruskiej; Ministerъ skarbu, Hansmann, Naczelnikiemъ banku Pruskiego; b. Ministerъ sprawiedliwości, Märker, Prezesemъ sądu kassacyjnego w Halberstadt; P. Gierke, takimъże Prezesemъ w Bydgoszczy, a P. Kühlwetter, Prezesemъ Rządu w Akwisgranice.

— Publiczność zajmuje się tu głównie mianowaniem Jenerala Wrangel dowódcą wojsk w Marchii Brandenburskiej, orazъ rozkazemъ jego do armii, datowanymъ z Potsdamu, 17 b. m. W rozkazie tymъ Jenerałъ uwiadamia, iż zadaniemъ jego jestъ przywrócić porządekъ publiczny, tamъ, gdzie go zakłócono; że liczy w tymъ względzie na wojsko i ufność, jaka panuje między żołnierzami i oficerami, orazъ na pomoc, którą mu udziela dobrze myślący obywatele przeciwъ nielicznymъ, ale zuchwałymъ wierzycielomъ.

Mowa tegożъ Jenerala, którą miałъ na paradzie wojska w dniu wczorajszymъ, pomiędzy innemi zawiera co następuje: „Mamъ przywrócić porządekъ, gdzie zostałъ zakłóconymъ; prawo, gdzie je przekroczone; ale nie wprzód, aż gdy gwardyi obywatelskiej to się nie uda. Wojska są dobre, miecze wyostrzone, kule w karabinie, nie przeciwъ wamъ Berlińczycy, ale dla obrony was i swobód, które wamъ Królъ udzieliłъ raczył. Żadnej reakcyi, ale porządekъ. Musi być inaczej w mieście jakъ dziś, ja to wamъ przyrzekam; a wiecie, że Wrangel ma tylko jedno słowo.“ W końcu przemówiłъ do obywateli, iżby w wojsku widzieli braci, a do wojska, że Królъ naznaczyłъ garnizonowi Berlina dodatekъ do żołdu.

— Zapewniają, że Jenerałъ Wrangelъ tylko pod tymъ warunkiemъ przyjąłъ naczelną dowództwo nadъ wszystkimi w Marchii stojącymi wojskami, w teraźniejszychъ krytycznychъ czasachъ, że w razie wybuchnienia rozruchów, zupełna wolność działania będzie mu pozostawiona.

— Gazeta tutejsza *Zeitungshalle* zapewnia, że Zgromadzeniu Narodowemu ma być udzielony рескриптъ Królewski, który ogranicza pracę tegożъ Zgromadzenia do samego tylko ułożenia ustawy; gdyby zaś Zgromadzenie zakresъ tenъ przestąpiło przezъ dalsze w innymъ przedmiocie rozprawę, rozwiązaniemъ zostanie.

— Nowe Ministerstwo uważane jestъ powszechnie za reakcyjne.

— Okolice Berlina mają widokъ zupełnie wojenny. Wszystkie wojska, które stały w Szlezwiku, ściągnięto pod stolicę. Liczba ichъ wynosi 42,000 ludzi. Jenerałъ Wrangelъ ma swoją główną kwaterę w Charlottenburgu, gdzie ma mieszkanie w zamku i codziennie stołъ na 16 osób.

— Z Koblencyi piszą, że 7-my корпусъ арміи postawiony będzie na stopie ruchomej, i częśćъ jego ma stanowićъ załogi nadъ Renemъ.

— Zamekъ Królewski w Münster (nadъ Renemъ) przygotowują na przybycie dworu Królewskiego, który tamъ ma dłuższy czasъ zamieszkać.

А В С Т Р И Я.

Вѣна, 22 Сентября.

Во вчерашнемъ засѣданіи сейма, президентъ объявилъ, что онъ, согласно постановленію палаты, вошелъ въ сношенія съ Венгерскою депутациею, которая отвѣчала ему на бумагу, что она отправлена къ сейму, и не считаетъ себя уполномоченною сноситься съ президентомъ. Бумага эта приобщена къ дѣламъ. Венгерская депутація оставила уже Вѣну; газеты передали прежнія свои извѣстія присовокупляють, что сказанная депутація состояла не изъ 200, но изъ 20 чел.

— Прагская депутація подала прошеніе о выдачѣ оружія тамошней національной гвардіи. Военной министр приказалъ выдать 3,000 штукъ оружія, потому что болѣе не находится въ его распоряженіи. Депутація равномерно отправилась обратно въ Прагу.

— Начальствующій въ Прагѣ князь Альфредъ Виндшгрець, находится уже нѣсколько дней въ Вѣнѣ. Говорятъ, что онъ будетъ назначенъ вторымъ главноначальствующимъ надъ войсками въ Италіи.

— Секретарь здѣшняго Венгерскаго посольства, Францъ Пульшки отправился въ нагорную Венгрію, чтобы вооружить крестьянъ и вести ихъ противъ непріятеля.

— Часть легіона, бывшая подвижная гвардія, состоящая изъ 300 чел., отправляется въ Венгрію.

— Полученныя сегодня извѣстія изъ Песта отъ 20 с. м. сообщаютъ, что отрядъ войскъ бана, подъ командою генерала Рота, вступилъ въ окрестности Финфкирхена. Извѣстія изъ Семиградскаго княжества также не совсѣмъ благоприятны; тамъ замышляютъ о расторгненіи политическаго единства съ Венгріею.

— Изъ сѣверной Венгріи получено здѣсь важное извѣстіе, что бывший протестантскій пасторъ Урбанъ съ 300 человекъ жителей Праги, вторгнулся, нейтральскаго комитета, въ Бржезованы, и что вообще тамъ образуется весьма сильное сѣверо-славянское движеніе. Словацкіе крестьяне образовали уже отряды въ 4—5,000 человекъ. Во всѣхъ карпатскихъ равнинахъ обнаруживается волненіе. Венгерское поголовное вооруженіе въ маджарскихъ комитетахъ, подвигается впередъ скоро и успѣшно.

— Изъ достовернаго источника мы получили слѣдующія извѣстія объ экспедиціи Бана Йеллашича. Вся военная сила, находящаяся подъ начальствомъ Бана, состоитъ слишкомъ изъ 100,000 человекъ; но въ томъ числѣ находится всего 30,000 дивизійныхъ войскъ, остальные же состоятъ изъ старыхъ, хорошо впрочемъ обученныхъ пахатныхъ солдатъ (Гренцеровъ), которые въ продолженіе уже многихъ лѣтъ не исполняли военной службы. Касательно рѣшительности, личной храбрости, приверженности къ своему любимому начальнику и питаемой къ Маджарамъ ненависти, войска одушевлены одинаковыми чувствами. Кромѣ вышеупомянутыхъ и совершенно сформированныхъ войскъ, арміи сей недостаетъ штыковъ, однако Кроаты имѣютъ достаточное число хорошихъ егерей. Всѣ снабжены ружьями, пистолетами и ханджарами (кинжалами). Болѣе всего арміи сей недостаетъ кавалеріи. При первомъ движеніи войскъ, у Йеллашича было всего 800 чел. конницы, но въ послѣдствіи, по присоединеніи къ нему венгерскаго гусарскаго полка, онъ получилъ достаточное подкрѣпленіе своей арміи. Число войскъ, которыми могутъ располагать Венгерцы, состоитъ всего изъ 36 000 чел. Кроатская армія имѣетъ достаточное количество артиллеріи. Значительная поставка пушекъ производилась постоянно чрезъ Грецъ въ Варасдинъ. Банъ снабженъ также значительными суммами. Венгерская армія состоитъ по большей части изъ конницы.

— Вотъ требованія кроатовъ: 1) Национальная и политическая самостоятельность Кроаціи и Славоніи. 2) Для всего государства, общія министерства: военное, внутреннихъ дѣлъ и финансовъ (слѣдовательно передача остатковъ венгерской казны въ главное вѣнское казначейство). Уступленіе и независимость южныхъ комитетовъ, обитаемыхъ Сербами. Если бы Венгерцы согласились на сіи условія, то они сдѣлались бы еще менѣе независимыми, чѣмъ были до мартовскихъ событій.

ВЕНГРІЯ. Пестъ, 17 Сентября.

Вчера, въ засѣданіи сейма, президентъ Пазмандій, объявилъ собранію о полученіи изъ Вѣны коро-

A U S T R I A.

Віена, 22 września.

Na wczorajszymъ posiedzeniu Sejmu, Prezes oświadczył, iż stosownie do uchwały Zgromadzenia, wześl w stosunki z deputacją Węgierską, wzywając ją do podania adresu. Ale deputacja odpowiedziała mu na piśmie, iż ponieważ do całego Sejmu wysłana była, przeto nie czuje się upoważnioną do znoszenia się z samym tylko Prezesem. Pismo to złożono do akt. Deputacja Węgierska opuściła Wiedeń. Gazety prosząc poprzednie swe doniesienie, dodają, iż składała się tylko z 20 a nie z 200 członków.

— Deputacja Pragska podała prośbę o wydanie broni dla tamecznej gwardyi narodowej. Minister wojny przyrzekł wydać takowej sztuk 3,000, gdyż większą ilością w tej chwili rozrzadzić nie może. Deputacja udała się też na powrót do Pragi.

— Xiążę Alfred Windiszgracz, dowodzący w Pradze, znajduje się w Wiedniu. Ma on być przeznaczonym na drugiego dowódcę we Włoszech.

— Sekretarz tutejszego poselstwa Węgierskiego, Franciszek Pulszky, wyjechał do górnych Węgier, dla uzbrojenia swych włości i prowadzenia ich na nieprzyjaciela.

— Część legii akademickiej, była gwardya ruchoma, licząca około 300 ludzi, idzie do Węgier.

— Dzisiejsze wiadomości z Pesztu, z d. 20 b. m., donoszą, iż oddział wojsk Bana, dowodzony przez Generała Roth, posunął się już aż do Fünfkirchen. Wieści z Siedmiogrodu są także nader niepomyślne, gdyż tam zaczynają już myśleć o rozerwaniu Unii z Węgrami. (Ob. WĘGRY).

— Z północnych Węgier nadeszła ta ważna wiadomość, że były Pastor protestancki Hurban, z 400 Prażanami, wpadł do Brzezowan w Komitacie Nitrawskim, i że w ogóle tworzy się tam bardzo silne poruszenie północno-slawiańskie. Słowaccy włościanie zebraли się już w oddziały po 4—5,000 ludzi. We wszystkich dolinach Karpackich objawia się głuchoe wzburzenie. Tymczasem Węgierskie pospolite ruszenie w Komitatach Madziarskich postępuje też szybko i pomysłnie.

— Z wiarogodnego źródła otrzymaliśmy następujące data o wyprawie Banusa Jellacyca. Cała siła wojskowa, jaką Banus dowodzi, wynosi przeszło 100,000 ludzi; ale w liczbie tej znajduje się tylko 30,000 wojska regularnego; reszta są to tylko starzy, dobrze wyćwiczeni żołnierze pogranicznicy (Grencery), ale już od wielu lat nie pełnili służby. Pod względem śmiałości, osobistej odwagi, poświęcenia się za ukochanego dowódcę i zawziętości przeciw tak nazwanym Madziarom, wszyscy są sobie równi. Oprócz wyżej wspomnianego i zupełnie nekwiowanego wojska regularnego, zhywa tej armii na bagnietach; natomiast jest w niej masa wybornych celnych strzelców. Wszyscy są zaopatrzeni w karabiny, pistolety i handziary (puginały) za pasem. Największy brak cierpi ta armia w kawalerji. Gdy Jellacycz wyruszał, miał tylko przy sobie 800 handzjalnych huzarów, ale w skutek przejścia całego półku huzarów Węgierskich, zyskał znaczne przejściu armii wzmocnienie. W artylleryą armia kroacka jest dostatecznie zaopatrzona. Znaczne, niewyczerpane prawie przesyłki armat szły ciągle przez Grac do Warasdinu. Liczba wojska, którym Węgry rozrzadzać mogą, wynosi 36,000 ludzi. Armia ta składa się po większej części z jazdy.

— Żądania Kroatów są następujące: 1) Narodowa i prowincjonalna samoistność Kroacy i Sławonij; 2) dla całej Monarchii Austryackiej wspólne Ministerstwa spraw zagranicznych, wojny i skarbu, (a zatem i przeniesienie pozostłości skarbu Węgierskiego do kassy centralnej w Wiedniu); 3) oswobodzenie i odrębne stanowisko Komitetów południowych, przez Sербów zamieszkałych. — Przez przyjęcie tych warunków Węgry stałyby się jeszcze mniej samoistnymi, niż były przed wypadkami w Marcu.

WĘGRY. Peszt, 17 września.

Na wczorajszymъ posiedzeniu deputowanych, Prezes Pазmandy oświadczył, iż nadeszła odpowiedź Królcwska

левскаго повелѣнія, и что оно будетъ обнародовано пополуночи. Когда затѣмъ депутаты собрались вечеромъ, председатель министровъ, гр. Баттjани, прежде всего объявилъ, что, такъ какъ предложенія его отринуты, и онъ не пользуется довѣріемъ палаты, то слагаетъ съ себя должности. Потомъ прочелъ онъ королевское повелѣніе, въ коемъ Его Величество не утверждаетъ постановленій 11 с. м., а рѣшеніе Кроатскаго вопроса предоставляетъ вѣнскому сейму, и требуетъ представленія списка новыхъ министровъ. Тогда Ниари, Мадарашъ и Коссутъ потребовали, чтобы графъ Баттjани остался при управленіи министерствомъ, и когда вся палата изъявила ему довѣріе, то онъ согласился съ тѣмъ, что въ политикѣ своей не уступитъ ни шагу Бану Иеллашичу и будетъ защищаться до послѣдней возможности.

— Въ сегодняшнее засѣданіе сейма, графъ Баттjани прочелъ слѣдующій списокъ министровъ: кандидатамъ: Коломанъ Гичи, Маврикій Шенткиралаи, графъ Александръ Эрдеди, Николай Вай, Кетвестъ, Мешаросъ и Дюнизиу Кемени. Депутаты обрадовались, извѣстіямъ полученнымъ изъ Кештелъ, что офицеры корпуса Телеки требуютъ, чтобы онъ велъ ихъ противъ Бана. (Это вѣрно подало поводъ къ тому, что Телеки, оставивъ свои войска, прибылъ, какъ извѣстно, въ Вѣну.)

— Эригерцогъ Стефанъ объявилъ, что не желаніе генерала Телеки сражаться противъ Иеллашича, произошло единственно по недоразумѣнію.

19 Сентября.

Гр. Эдонъ Зиши, выступилъ съ 30,000 національной гвардіи и поселилъ противъ Кроатовъ. Иеллашичъ находится въ Гросс-Каница. Отрядъ его состоитъ изъ 7,000 чел. Онъ приказалъ однако же приготовить продовольствія на 30,000 чел. Хотя нельзя ожидать вскорѣ чтобы онъ подступилъ подъ Пестъ и Офенъ, однако города эти поспѣшно укрѣпляютъ. — Главный венгерскій корпусъ, подъ начальствомъ эригерцога Палатина, сосредоточенъ подъ Вешпримъ. Говорятъ, что полковникъ Кисель разбилъ рабцевъ; ген. Мешаросъ атаковалъ 17 с. м. укрѣпленіе Сент-Тома; результатъ его дѣйствій еще не извѣстенъ.

— Въ Пестской газетѣ напечатана статья подъ заглавіемъ: *Отрядное извѣстіе*. Кештелскій королевскій комиссаръ Чаный, въ донесеніи своемъ сообщаетъ, что храбрые офицеры гусарскаго Императора Николаи полка, подъ начальствомъ майора графа Бубна и ротмистра гусарскаго Императора Александра полка, Барезая, отъ имени всѣхъ офицеровъ сего же полка, отправились къ генералу графу Телеки съ объявленіемъ, что они не думаютъ отступать, но напротивъ готовы сражаться и умереть за своего Короля и страну. За симъ отъ имени всего корпуса офицеровъ составлено было письмо, которое 15 числа отправлено къ Иеллашичу черезъ майора Бубна и ротмистра Барезая. Въ письмѣ этомъ они требуютъ, чтобы Банъ предъявилъ имъ императорское повелѣніе, предписывающее ему нападать на Венгрію; въ противномъ случаѣ, войска и офицеры сдѣлали рѣшительное постановленіе защищать честь своего оружія. — Графъ Лудовикъ Баттjани.

— Пребывающіе здѣсь Французы получили дозволеніе образовать особый корпусъ подъ французскимъ знаменемъ. Они будутъ носить мундиръ французской національной гвардіи.

20 Сентября.

На вчерашнемъ засѣданіи сейма, президентъ сообщилъ, что пять саксонскихъ депутатовъ изъ Семиградской земли, подали прошенія объ отставкѣ, двое по тому поводу что сеймъ идетъ неправымъ путемъ, а трое потому что признаютъ несоотвѣтственнымъ ихъ правамъ, засѣдать въ этой палатѣ. Увѣдомленіе это возбудило сильное волненіе. По предложенію г-на Коссута постановлено, что депутаты не могутъ удалиться до прибытія избранныхъ на ихъ мѣсто, и что депутатъ Пальфи будетъ отправленъ въ Семиградскую землю въ качествѣ чрезвычайнаго комиссара. Вышеупомянутые Саксонскіе депутаты, выѣхавшіе уже изъ Песта, объявлены бѣглецами. На томъ же засѣданіи объявлено, что Бессе и Шенткиралаи отправились для устроенія возстанія Кумановъ и принять проектъ постройки желѣзной дороги въ Клауссенбургъ.

— Въ здѣшнихъ газетахъ сообщаютъ сегодня съ театра военныхъ дѣйствій слѣдующее: 18 числа Иелла-

зъ Вѣднія, и że takowa po południu ogłoszona będzie. Gdy się zatѣмъ wieczoremъ zgronili deputowani, Prezes Ministrów, Hr. Batthyany, oświadczył naprzód, że ponieważ nie przyjęto jego warunków i ponieważ z drugiej strony nie posiada zaufania Izby, przeto składa swój urząd. Następnie Prezes odczytał odpowiedź Królewską, w której J. K. Mość nie zatwierdza postanowien z d. 11-go b. m.; zatwierdzenie kwestyi Kroackiej zostawia Wiedeńskiemu Sejmowi, oraz żąda nowej listy Ministrów. W skutek tego, deputowani Nyari, Madarasz i Kossuth, wezwali Hr. Batthyany, aby napowrót objął ministerstwo, który też, gdy Izba w massie oświadczyła mu swe zaufanie, przystał na to, pod warunkiem, iż w polityce swój nie ustąpi ani kroku Banowi Jellachich, i Pesztu do ostatka bronić będzie.

— Na posiedzeniu dzisiejszym, Hr. Batthyany ogłosił następną liczbę kandydatów na Ministrów: Coloman Ghyczy, Maurycy Szentkiralyi, Hr. Alexander Erdödy, Mikolaj Vay, Cötvös, Meszaros i Ilyanizy Remeny. Deputowanymi dodała odwagi wiadomość, że Keszthely nadeszła, iż oficerowie korpusu Telekiego domagali się, aby ten ich przeciw Banu prowadził. (To zapewne było powodem, iż Teleky, opuściwszy swe wojsko, przybył, jak wiadomo, do Wiednia).

— Arcy-Miżę Stefan ogłosił, iż niechęć Jenerala Teleky waleczenia przeciw Jellaczycowi, była prostym nieporozumieniem.

Dnia 19 września.

Hr. Oedon Zichy wyruszył w 30,000 gwardyi narodowej i włócił przeciw Kroatom. Jellachich znajduje się w Gross-Kanizza. Wojska jego liczą 7,000 ludzi, jednakże zalecił przygotować żywność na 30,000. Tarbo nie można się spodziewać, aby podstąpił wkrótce pod Peszt i Bude, przecież pracują nader gorliwie nad ich oszańcowaniem. Główny korpus Węgielski, pod dowództwem Arcy-Xcicia Palatyna, koncentruje się przy Weszrim. Półkownik Kiss miał znowu zadać klęskę Bajcom; Jenerał Meszaros szturmował 17 b. m., do warowni powstańców Sta Thomas, wypadek jednak tej bitwy dotychczas z pewnością wiadomy nie jest.

— *Gazeta Peszteńska* zawiera następujący artykuł pod tytułem: *Pociągająca wiadomość*. „Według raportu Królewskiego Kommissarza Czanyj, z Weszteley z d. 15 b. m., waleczny korpus oficerów półku huzarów Cesarza Nikołaja, pod przewodnictwem Majora Hr. Bubna, oraz Rotmistrzy Barczay, z półku huzarów Cesarza Alexandra, w imieniu całego korpusu oficerów tegoż półku, udali się do Jenerala Hr. Teleky z oświadczeniem, że wcale nie myślą się cofać, ale owszem gotowi są waleczyć i umrzeć za Króla i kraj swój. Pocztem w imieniu całego korpusu oficerów utworono list, który dnia 15 posłano Jellaczycowi przez Majora Bubna i Rotmistrza Barczay. W liście tym wzywają Banusa, aby okazał rozkaz Cesarzski, polecający mu wyraźnie uderzyć na Węgrów; w przeciwnym bowiem razie, wojsko i jego oficerowie postanowili do ostatniej kropli krwi bronić honoru onęcza swego. — Hr. Ludw. Batthyany.“

— Mieszkający tu Francuzi otrzymali pozwolenie utworzenia oddzielnego korpusu pod choragwią francuzką. Nosić mają mundur francuzkiej gwardyi narodowej.

Dnia 20 września.

Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu, Prezes doniósł, iż 5-ciu deputowanych Saskich z Siedmiogrodu podało się do dymissyi; dwóch z powodu, iż Sejm zboczył z drogi prawnej, trzech zaś, że uważają za niezgodne ze swemi przywilejami zasiadać w tej Izbie. Oświadczenie to wywołało wielkie wzburzenie. Na wniosek P. Kossuth postanowiono, iż deputowani nie mogą oddalać się z Sejmu przed przybyciem swoich zastępców, oraz, że deputowany Palfy wysłany zostanie, jako Kommissarz nadzwyczajny, do Siedmiogrodu. Wspomnieni wyżej deputowani Sasey, którzy już Peszt opuścili, ogłoszeni zostali za zbiegów. Na témże posiedzeniu oznajmiono, iż PP. Besse i Szentkiralyj wyjechali dla zorganizowania powstania Kumanów, oraz przyjęto projekt prowadzenia kolei żelaznej do Klausenburga.

— Tutejsze dzienniki donoszą dziś z teatru wojny, co następuje: „D. 18 b. m., Jellachich wyruszył z swą głów-

шичь выступилъ съ своимъ главнымъ отрядомъ, состоящимъ изъ 9,000 регулярныхъ и 14,000 иррегулярныхъ войскъ, по направлеию въ Шала-Егерскъ. Отрядъ этотъ встрѣтилъ на пути баталіонъ шекедлеровъ и три баталіона венгерской подвижной гвардіи, подъ начальствомъ храбраго майора Ветеръ, который предвѣдомилъ 16,000 венгерскій корпусъ графа Терека, находившіяся подъ Берендомъ и Шалаберомъ о собравшихся Кроатахъ; Терель началъ на неприятеля въ распахъ и на голову разбилъ его. Маджары въ 7 1/2 часовъ утра, какъ только поднялся туманъ зкрывавшій ихъ движенія, атаковали неприятельскій отрядъ въ 7 или 8,000 съ такою стремительностію, что обратили его въ бѣгство, съ тѣмъ, чтобы оны присоединилъ къ главному отряду, стоявшему за рѣкою Шалого, но и тамъ пять кавалерійскихъ дивизіонновъ Венгерцевъ отряда графа Терека, обойдя правый неприятельскій флангъ, атаковали его. Кроаты потеряли 1,200 или 1,500 убитыми и ранеными, 17 орудій и 3 знамени; у Венгерцевъ убито 123 человека и 192 ранены. (Эти извѣстія нуждаются въ подтвержденіи)

Галиція. Делберъ, 12 Сентября.

Выборы присяжныхъ судей по дѣламъ книгопечатанія отсрочены для лучшаго улаженія выборовъ, до 21 Сентября. Число присяжныхъ определено въ 600 чел.; городъ въ этомъ отношеніи разделенъ на 6 округовъ, изъ которыхъ каждый набираетъ по 100 присяжныхъ. Избиратель есть каждый гражданинъ австрійской имперіи, живущій въ городѣ, не смотря на различіе вѣроисповѣданій, и который, будучи независимымъ, имѣетъ 24 года отъ роду и пользуется всеми гражданскими правами.

— Министерствомъ просвѣщенія открыто въ здѣшнемъ университетѣ кафедрѣ Русскаго языка съ жалованіемъ по 600 рейн. гульдъ въ годъ.

— По 8-е число с. м. холера распространилась въ одиннадцати округахъ на 362 мѣстностяхъ, заключающихъ вообще 606,983 чел. народонаселенія, и поразила 27,460 чел., изъ которыхъ выздоровѣло 12,286, умерло 9,448 и осталось больныхъ 5,426 чел. Въ столицѣ же нашей, по 8 число заболѣло 168 чел., изъ которыхъ выздоровѣло 31, умерло 87 и осталось больныхъ 50 человекъ.

Франція.

Парижъ, 20 Сентября.

Въ національномъ собраніи происходилъ вчера выборы президента и президентомъ избранъ генералъ Ламорисьера, а заселеніи Алжиріи. Президентомъ избранъ г въ Маррасти, получившій изъ 670 голосовъ 527; проектъ генерала Ламорисьера утвержденъ безъ всякой перемѣны. Сегодняшнее засѣданіе посвящено было исключительно разсмотрѣнію 8-й статьи устава, кою предоставляется всемъ гражданамъ право свободно излагать свои мысли. Статьи сія, по откровеніи многихъ поправокъ, была утверждена въ первомъ видѣ.

— При нынѣшнихъ выборахъ въ Парижъ получили слѣдующее число голосовъ: Лувикъ Бонапарте 82,708; бывшій депутатъ Ашиль Фульдъ 63,559; Распайль 62,848; Кабе 60,300; Торе 60,287; Роже дю Норъ 43,922; Делессеръ 35,609; Эдмонъ Адамъ 35,022; Бюжо 34,988; Эмиль Жирарденъ 18,401. Сегодня утромъ, не доставлено еще свѣдѣній изъ двухъ частей 12 округа, также изъ округовъ Шарантона, Венсенна и Нелли. Говорятъ, что въ 6-ть часовъ вечера, Лувикъ Бонапарте, Фульдъ и Распайль провозглашены будутъ депутатами. Наполеонъ Бонапарте напечаталъ сегодня во всѣхъ журналахъ письмо, коимъ опровергаетъ слухи, будто Лувикъ Бонапарте находится въ Лондонѣ, утверждая, что онъ вовсе не выѣзжалъ изъ Лондона. Въ департаментѣ дю Норъ, кромѣ принца, избранъ еще полковникъ Негриэ, братъ убитаго недавно генерала. Жирарденъ не избранъ.

— Въ Монитерѣ напечатано постановленіе, коимъ, вмѣсто короны на звѣздѣ ордена Почетнаго Легіона, предписано возстановить прежнюю надпись: „Бонапарте, первый консулъ 19 Мая 1802 г.“, а на другой сторонѣ: „Французская республика, честь и отечество.“

— Въ западной части Алжиріи нѣсколько арабскихъ племенъ взбунтовались; для усмиренія ихъ посланы войска.

на армію, złożoną z 9,000 regularnego i 14,000 nieregularnego wojska, ku Szala Egerszegh. Armia ta napotkała w pochodzie swym Szeklerów i 3 bataliony ruchomej gwardyi Węgierskiej pod wodzą walecznego Majora Vohar, który zawiadomivszy wcześniej gł. woy. 16-tysięczny korpus Węgierski Hr. Tereka, pod Bördend i Szalaber stojący, o zbliżaniu się Kroatów, rozporządził i wykonał tak strategiczne ruchy, iż nieprzyjacielowi zadał zupełną klęskę. Madżarowie o godz. 7 rano, skoro mgła ukrywająca ich roboty ustąpiła, napadli z taką natęczywością na 7 do 8,000 nieprzyjaciela, iż ten szukał schronienia w swym głównym obozie, z rzeką Szala, gdzie także 5 dywizyj jazdy Węgierskiej, korpusu Hr. Tereka, obszedłszy prawie skrzydło nieprzyjacielskie, straszliwą rzeź sprawiły. Kroaci pozostawili na placu od 12 do 1500 poległych i rannych, 17 dział i 3 chorągwie. Węgrzy stracili tylko 123 zabitych i 192 rannych. (Wiadomości te potrzebują potwierdzenia).

Галиція. Любю, 12 września.

Zapowiedziane na dzień 7 września r. b. wybory przysięgłych Sędziów w sprawach prassy, odroczone zostały, dla dokładniejszego porozumienia się względem wyborów, na dzień 21 września. Liczba przysięgłych oznaczona jest na 600, a miasto w tym względzie podzielono na 6 okręgów, w których każdy po 100 przysięgłych obiera. Wyborcą jest każdy obywatel państwa Austriackiego, osiadły w mieście, bez względu na wyznanie religijne, a który będąc niezależnym, liczy lat 24, i jest w zupełnem używaniu praw obywatelskich.

— Ministerstwo oświecenia ustanowiło przy tutejszym Uniwersytecie katedrę języka Ruskiego z pensją roczną 600 zł. r.

— Do 8 b. m. rozszerzyła się cholera u nas w jedenastu obwodach na 362 miejsc, liczących ludności ogółem 606 983 dusz, i tknęła zarazą 27, 60 osób, z których 12,286 wyzdrowiało, 9,448 umarło, a 5,426 pozostało w kuracji. W stolicy zaś naszej zasiala do 8 b. m. 168 osób, z których 31 wyzdrowiało, 87 umarło, a 50 pozostało w kuracji.

Франція.

Парижъ, 20 września.

— Na wczorajszym posiedzeniu, z porządku dziennego przypadał obiór Prezesa i rozbiór planu Lamoriciera względem kolonizacyi Algieru. Prezesem obrano znowu P. Marraста, który, z 670 głosów, otrzymał 527, a następnie zajęto się projektem Jenerala Lamoriciera, i takowy bez zmiany zatwierdzono. Dzisiejsze posiedzenie głównie poświęcono rozbiórowi art. 8 ustawy, zapewniającego każdemu obywatelowi prawo swobodnego objawiania swych myśli. Art. ten, po odrzuceniu wielu poprawek, przyjęto w pierwotnej formie.

— Cyfry, dotychczas wiadome wyborów Paryża, są następujące: Lud Bonaпарте 82 708; Achilles Fould, były deputowany 63,559; Raspail 62 848; Cabet 60,300; Thore 60,287; Roger du Nord 43,922; Delessert 36,609; Edmund Adam 35, 22; Bugeaud 34 988; Emil Girardin 18,401. Dzisiaj rano brakowało jeszcze dwóch okręgów 12 okręgu, oraz obwodów Charenton, Vincennes i Neuilly. Mówią, iż o godzinie siódmej wieczorem, Ludwik Bonaпарте, Fould i Raspail ogłoszeni zostaną w Ratuszu jako deputowani. Napoleou Bonaпарте ogłoszeń ogłosił dziś list we wszystkich dziennikach, w którym zaprzecza wieści, iż Ludwik Bonaпарте znajduje się w Londynie, gdyż ten nie opuścił na chwilę Londynu. — W departamentach Ludwik Bonaпарте otrzymał także wiele głosów. W dep. du Nord obok niego obrany został Polkownik Negrier, brat poległego niedawno Jenerala. E. Girardin nie utrzymał się.

— *Monitor* ogłosił postanowienie znoszące koronę na gwiazdździe orderu legii honorowej, a przywracające dawny napis: „Bonaпарте, pierwszy konсул, 19 maja 1802 z jednej strony, a „Rzeczpospolita francuzka, honor i ojczyzna“ z drugiej.

— W zachodniej Algieryi kilka plemion podniosło bunt, na poskromienie którego, tymczasowy Gubernator wysłał natychmiast wojska.

— Агентъ Ибрагима - Паши, Осмапъ - Абдаллахъ, прибылъ въ Парижъ съ особеннымъ поручениемъ къ французской республикѣ.

— Въ Байоннѣ собрались теперь всѣ бѣжавшіе испанскіе прогрессисты. Тамъ находится и Аметтлеръ, со всею своею партией.

21 Сентября.

Г. Маррасть открылъ сегодняшнее засѣданіе національнаго собранія въ 12½ часовъ. На очереди состояло разсмотрѣніе 9-й статьи устава о свободѣ воспитанія. Поправки, предложенныя Гг. Лабули и Мове отвергнуты и статья принята. 10-я статья о допущеніи жителей города къ должностямъ; 11-я о неварушеніи собственности; 12-я, о невозвращеніи конфискованнаго имущества, а равно 13-я о свободѣ торговли и работъ, о безилатномъ первоначальномъ и ремесленномъ воспитаніи, приняты безъ измѣненія а также 14-я статья, кою обезпеченъ государственный долгъ и сберегательныя кассы отданы на попеченіе республики. О 15-й статьѣ, въ коей изложены правила о податяхъ, возникли жаркія пренія. Г. Матье (Дромъ) предложилъ отмѣнить косвенные налоги; дальнѣйшее разсмотрѣніе этой статьи отложено до слѣдующаго дня.

— Сегодня вечеромъ опасались смятеній. Посланы слухи, что народъ замышляетъ освободить арестантовъ изъ Вейсенна, между которыми, какъ извѣстно, содержится вновь избранный депутатъ отъ Парижа, Г. Распайль, но до 7-ми часовъ вечера спокойствіе не было нарушено. По улицамъ, наполненнымъ толпами народа, ходили патрули. Гг. Сенаръ и Кавеньякъ довольно долго оставались въ залѣ національнаго собранія.

— Сегодня, въ 11 часовъ утра, окончена въ ратушѣ повѣрка голосовъ, а обнародованіе именъ трехъ избранныхъ депутатовъ, привлекло множество народа. Военный министръ опасаясь смятеній, потребовалъ новыя войска въ столицу. Префектъ полиціи Дюку, въ своихъ еженедѣльныхъ прокламаціяхъ приписываетъ теперешнія смятенія тому, что выборы пріостановили на извѣстное время работы на фабрикахъ.

22 Сентября

Въ сегодняшнемъ засѣданіи національнаго собранія, депутатъ Сонтейръ, для утвержденія общественнаго довѣрія, обратился къ предсѣдателю министровъ съ вопросомъ: какого мнѣнія правительство о нынѣшнемъ положеніи дѣлъ и что оно намѣрено предпринять? По объявленіи сего вопроса, собраніе тотчасъ потребовало перейти къ очереднымъ занятіямъ; однако прежде приступленія къ дѣламъ, генераль Кавеньякъ сказалъ: хотя на горизонтѣ собираются черныя тучи, однако онъ пребудетъ вѣрнымъ знамени республики и своему долгу, и надѣется спасти республику, коей довѣріе старался онъ оправдывать. Послѣ того, національное собраніе, изъявивъ полную довѣренность къ предсѣдателю министровъ, занялось очередными дѣлами.

— Въ *Constitutionnel* напечатано: „Французское, Англійское и Австрійское правительства, говорятъ, согласились, чтобы Венеція осталась *in statu quo*, то есть, временно была освобождена отъ австрійскихъ гарнизоновъ. Перемиріе, продолженное на 45 дней, будетъ такимъ образомъ распространено на всю Италию. Не подлежитъ также сомнѣнію, что англійское и французское правительства положили пріостановить непріятельскія дѣйствія между Королемъ Неаполитанскимъ и Сициліянами.

— Слышно, что въ Базелѣ или въ Женевѣ будутъ происходить переговоры по дѣламъ Итали.

ГЕРМАНИЯ.

Франкфуртъ на Майнѣ, 20 Сентября.

Сегодня, въ засѣданіи сейма, президентъ доставилъ собранію успокоительное извѣстіе объ участи двухъ его членовъ. Г. Янъ, бывший третьяго дня въ большой опасности находится нынѣ во Франкфуртѣ, а г-нъ Гекшеръ, которому нанесены ругательства и угрозы, бѣжалъ въ Майнцъ. Наконецъ, президентъ объявилъ собранію, что завтра, въ 9 часовъ утра, будетъ происходить погребеніе убитыхъ въ сраженіи, на которомъ будутъ присутствовать и члены сейма.

— Agent Ibrahim Baszy, Osman-Abdallah, przybył do Paryża z misją szczególną do Rzeczypospolitej Francuzkiej.

— Barcelona jest teraz miastem zbiorowem wszystkich zbiegłych progressistów Hiszpańskich. Znajduje się tam Amettler, z całym swym stroannictwem.

Dnia 21 września.

Dzisiejsze posiedzenie Zgromadzenia Narodowego otworzył o godzinie 12 i pół, P. Marrast. Z porządku dziennego przypadał rozbiór artykułu 9-go ustawy, tyczącego się swobody wychowania, który zatwierdzono po odrzuceniu poprawek PP. Laboulie i Mauvais. Artykuł 10 o przypuszczeniu wszystkich obywateli do urzędów, 11 o nienaruszeniu własności, 12, iż konfiskata nie może być przywróconą, oraz 13 o wolności handlu i pracy, tudzież o bezpłatnem wychowaniu elementarnem i rzemieślniczem, przyjęto bez zmiany, równie jak art. 14, zabezpieczający dług publiczny, z dodatkiem, iż kassy oszczędności oddają się pod opiekę Rzeczypospolitej. Nad artykułem 15, traktującym o podatkach, wywiązały się żywe rozprawy: P. Mathieu (Drome) podał wniosek aby zniesiono podatki niestałe. Dalszy rozbiór wspomnianego artykułu odłożono do jutra.

— Dzisiaj wieczorem obawiano się zaburzeń. Głoszono, iż lud chce uwolnić więźniów z Vincennes, między którymi, jak wiadomo, znajduje się Raspail, nowo obrany deputowanym z Paryża; do 7-jej jednak wieczorem spokojność naruszona nie była. Po ulicach, przepełnionych ludem, przebiegały patrole. P. Senard i Cavaignac bawili długo w pałacu Zgromadzenia Narodowego.

— Dzisiaj, o 11-jej rano, ukończono w Ratuszu obliczanie głosów, a ogłoszenie trzech obranych deputowanych ściągnęło masę ludu. Minister wojny, obawiając się rozruchów, powołał nowe wojska do stolicy. Prefekt policji Ducoux, w swych tygodniowych proklamacjach, przypisuje wyborom, które zatamowały na czas niejaki pracę w fabrykach, panujące obecnie wzburzenie.

Dnia 22 września.

Głównem zajęciem dzisiejszego posiedzenia Zgromadzenia Narodowego była interpellacya, uczyniona Prezesowi ministerstwa przez deputowanego Sonteyra, który, dla wzmocnienia zaufania publicznego i usunięcia obawy, pragnął wiedzieć: co rząd myśli o obecnym położeniu rzeczy i co czynić zamysła? Zaraz po odczytaniu tej interpellacyi, zażądano przejęcia do porządku dziennego; wprzód jednak zabrał głos Jenerał Cavaignac i oświadczył, że wprawdzie ciemne chmury zebrały się na horyzoncie, ale on ze swęj strony będzie tylko służył chorągwi Rzeczypospolitej, pozostanie wierny swemu mandatowi i potrafi ocalić Rzeczpospolitą, tém bardziej, że dotychczas usprawiedliwił położone w nim zaufanie. Zgromadzenie Narodowe zatem przeszło do porządku dziennego, z oświadczeniem, iż Prezes Ministrów posiada zupełne jego zaufanie.

— W *Constitutionnel* czytamy: „Rządy Francyi, Anglii i Austrii miały się zgodzić, aby Wenecya *in statu quo* pozostała, to jest tymczasowicie nie ma otrzymać załogi Austryackiej. Zawieszenie broni, które na 45 dni przedłużone zostało, rozciągnięte tym sposobem zostanie do całej Włoch. Zdaje się być także pewnem, że rządy Anglii i Francyi postanowiły wstrzymać kroki nieprzyjacielskie między Królem Neapolitańskim i Sycylianami.

— Wymieniają Bazyleę lub Genewę, jako miasta, w których się odbęda konferencye w przedmiocie sprawy Włoch.

NIEMCY.

Frankfurt nad Menem, 20 września.

Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu, Prezes zaspokoili członków co do niepewności, w jakiej zostawano względem losu dwóch deputowanych: P. Jahn, chociaż był onegdaj w największym niebezpieczeństwie, jednakże obecnie znajduje się we Frankfurcie; P. Heckscher zaś, któremu grożono śmiercią, i którego zelżono najniegodniej, schronił się do Moguncyi. W końcu Prezes zawiadomił Sejm, iż jutro, o 9-jej rano, odbędzie się pogrzeb w walce poległych, na którym i deputowani obecni będą.

— Городъ нашъ имѣеть видъ военнаго стана. Австрійскія, Прусскія, Баварскія, Виртембергскія, Гессенскія и Гессенъ-Дармштадскія войска, въ числѣ 15,000 человекъ, стоятъ на площадяхъ и улицахъ. Только Австрійцы и Пруссаки, пришедшіе сюда 18 го числа, разставлены на обывательскихъ квартирахъ и живутъ съ хозяевами въ согласіи. Городскія ворота отперты по-прежнему, торговое движеніе усиливается а спокойствіе и порядокъ соблюдаются лучше, чѣмъ было до 18-го Сентября. Возбудители мятежа разсѣялись, и клубы опустѣли. Число убитыхъ простирается до 48 чел.; гораздо меньше считаютъ убитыми нижнихъ чиновъ. Князь Лихновскій и генералъ Ауэрсвальдъ выѣхали верхомъ за городъ, но были открыты и умерщвлены.

— Эрцгерцогъ правитель государства отдалъ вчера приказъ войскамъ, расположеннымъ во Франкфуртѣ, въ которомъ благодаритъ ихъ за единодушіе и мужество, оказанныя ими въ битвѣ съ мятежниками.

— Вчера, въ 6 часовъ вечера, отправлены, подъ сильнымъ конвоемъ, отъ 30 до 40 человекъ мятежниковъ въ крѣпость Гертенбергъ, въ г. Майнцъ.

Баденъ, 22 Сентября.

Франкфуртскія происшествія не остались безъ послѣдствій; получены донесенія изъ Лерраха и Шлингена, что Струве, въ челѣ 3,000 республиканскихъ волонтеровъ, перешелъ черезъ Рейвъ и вступилъ въ Шлингенъ. Изъ Гейделберга отъ тогоже числа сообщаютъ, что инсургенты арестовали въ Леррахъ Аммана Экстера, а въ Шлингенѣ хотѣли задержать поѣздъ на желѣзной дорогѣ, вѣроятно съ намѣреніемъ ѣхать во Франкфуртъ, но это не удалось. Для восстановления порядка, посланы войска изъ Раштатта и Карлсруэ.

Кельнъ, 21 Сентября.

Коммиссія учрежденная для управленія герцогствами Шлезвигскимъ и Гольштейнскимъ, членами коей назначены Гг. Мольтке, Югансенъ, Гансенъ и Паульсенъ, издала 18 с. м., въ Сондербургѣ, прокламацію къ жителямъ сихъ герцогствъ, въ коей уведомляетъ ихъ, что она вступаетъ въ управленіе на основаніи 7-го пункта заключеннаго между Пруссіею и Даніею перемирія и что иза исключеніемъ законодательства, управленіе герцогствами ввѣрено ей. Вышеупомянутые четыре члена изберуть пятого, который будетъ исполнять обязанности предсѣдателя.

22 Сентября.

По обнародованіи вчера воззванія коммиссіи, національное собраніе сдѣлало съ своей стороны отношеніе къ Гольштейнскому временному правленію, въ коемъ протестуетъ противъ учрежденія этой коммиссіи и ея дѣйствій. Въ слѣдствіе того временное правленіе, состоящее изъ Гг. Безелера, Ревентлу и Шмидта, обнародовало сегодня прокламацію къ жителямъ, въ коей объявляетъ, что только оно облечено государственною властію, которую обязано оставить по повелѣнію правителя Германіи и Шлезвигъ-Гольштейнскаго сейма и предписываетъ задержать, для поступленія по законамъ, членовъ коммиссіи.

Д А Н І Я.

Копенгагенъ, 19 Сентября.

Министерство иностранныхъ дѣлъ издало, 17 с. м., циркуляръ къ Датскимъ посланникамъ за границею, въ коемъ поручаетъ имъ уведомить дворы, при которыхъ они находятся, что Данія не согласна ни на какія измѣненія заключеннаго съ Германіею трактата о перемирія, что ей не могли быть сдѣланы даже и предложенія по сему предмету и что Франкфуртскій сеймъ, избирая средній путь между принятіемъ и отверженіемъ перемирія, только бы запуталъ дѣла.

— Въ Берлигеной газетѣ пишутъ, что если бы Пруссія нарушила условія заключенной съ Даніею конвенціи, тогда Датскія войска немедленно заняли бы Шлезвигъ и держали бы въ строгой блокадѣ каналъ и Гольштейнскія гавани. Шведскія войска, возвращающіяся уже въ свою страну, получили приказаніе приостановиться и стоять на занимаемыхъ или мѣстахъ.

— Мѣсто наше ма позоръ оboзy военнаго; войска бо-вѣмъ Австрійскія, Прусскія, Баварскія, Виртембергскія, Гессенскія и Гессенско-Дармштадскія, которыхъ лѣзба до 15,000 доходитъ, стоятъ по плацахъ и улицахъ. Тѣло Австрійцы и Пруссаки, прѣбыли ту 18 го, маю кватеры у обыватели и жѣю зъ ними въ наилучшей згодѣ. Браны мѣста отворзono знову, рухъ handlowy подвоѣл сѣ, а спокойностъ и порздекъ сѣ такіе, какѣхъ неѣзнано прѣдъ d. 18-мъ врѣ-снѣа. Подѣзгаче и вѣхрзчѣе ропросыли сѣ, а клубы ихъ сѣ пuste. Лѣзба осѣхъ polegлыхъ доходитъ до 48; зо-лнѣры забѣтыхъ jest далеко мнѣѣ. Хѣзѣ Лѣхновскы и Jeneraфъ Ауерсвалдъ выѣхавшы конно за мѣсто, споткани и нападнѣни прѣзъ рокосзан, schronili сѣ были до огроду Schmida, зкѣд, по odkрыciu ихъ, wyprowadzeni i zamordowani zostali.

— Арей-Хѣзѣ Реjentъ Паѣства выдалъ вѣзорзj розказъ дзѣенны до войскъ Звѣззковыхъ во Франкфурцѣ стоящихъ, въ котѣрымъ дзѣкуе имъ за jedностъ в дзѣланиу и валецзностъ, зъ какѣхъ wystapili прѣцивъ бурзѣцѣломъ.

— Вѣзорзj, о 6-ѣѣ вѣечорѣмъ, прѣпровоздзано, подъ силнѣа эскортѣ, 30 до 40 арѣстзованныхъ бурзѣцѣли, до warowni Hartenberg, въ Moguncyи.

Baden, 22 wrzesnia.

Wypadki Frankfurtskie nie byly odosobnione; dowodem tego jest wiadomość, nadeszła tutaj z Lörrach i Schliengen, iż Struve, na czele 3,000 ochotników republikańskich przeszedł Ren pod Lörrach i wkroczył do Schliengen. Z Heidelberga, pod powyższą datą donoszą, iż powstańcy uwięzili w Lörrach Amtmanna Exter, i że chcieli w Schliengen zatrzymać konwój drogi żelaznej, aby zapewne jechać do Frankfurtu, ale im się to nie powiodło. Dla przywrócenia porządku wysłano wojska z Rastatt i Karlsruhe.

Kiel, 21 wrzesnia.

Kommissya, nowo-utworzoną dla wspólnego zarządzania Xięstwami Szlezwickim i Holsztyńskim, a złożona z PP. Moltke, Johannsen, Hansen i Paulsen, wydała d. 18 b. m. w Sonderburgu, proklamacyą do mieszkańców tychże Xięstw, w której zawiadamia ich, iż stosownie do art. 7-go rozejmu między Prussami i Danią zawartego, ukonstytuowała się, oraz że, wyjąwszy prawodawstwo, zupełny zarząd Xięstwami do niej należy. Czterej wspomnieni członkowie Kommissyi obiorą piątego, który pełnić będzie obowiązki Prezesa.

Dnia 22 wrzesnia.

W skutek ogłoszonej wczoraj odezwy nowo-mianowanej Kommissyi, Zgromadzenie Narodowe uchwaliło i przesłało ze swęj strony odezwę do Rządu Tymczasowego Szlezwicko-Holsztyńskiego, w której protestuje jak naj-silniej przeciw ustanowieniu wspomnionęj Kommissyi i jej czynnościom. Rząd tymczasowy, złożony z PP. Beseler, Reventlou i Schmida, wydał w skutku tego, dzisiaj, proklamacyę do obywateli, zawiadamiając, że do niego tylko należy władza w kraju; że władzę tę jedynie na mocy rozporządzeń Rejenta Państwa Niemieckiego i Sejmu Szlezwicko-Holsztyńskiego złożyć będzie obowiązany; oraz polecając im chwycić i postąpić według prawa z członkami owęj Kommissyi.

D A N I A.

Kopenhaga, 19 wrzesnia.

Ministerium spraw zagranicznych wydało, pod dniem 17-m b. m., okólnik do Postów Duńskich za granicę, w którym zaleca im zawiadomić rządy, przy których są uwierzytelnieni, iż Dania nie myśli wcale o żadnych modyfikacyach zawartego z Niemcami rozejmu, że jej nawet propozycye w tym względzie czynionemi być nie mogły, i że obranie, przez Zgromadzenie we Frankfurcie, drogi pośredniej między przyjęciem a odrzuceniem rozejmu, doprowadziłoby tylko do nowych zawikłań.

— *Berligenska Gazeta* utrzymuje, że gdyby Prussy nie dopełniły warunków zawartęj z Danią konwencyi, wówczas armia Duńska zajęłaby niezwłocznie Szlezwik i blokowała jak najściślej kanał i porty Holsztyńskie. Wojska Szwedzkie, które wracały już do kraju swego, otrzymały rozkaz przeciwny, aby pozostały na swych stanowiskach.

И т а л и я .

Римъ, 4 Сентября.

Вчера поутру надѣлись здѣсь получить отвѣтъ Каверьяка на собственноручное письмо Пиа IX, въ которомъ Его Святѣйшество просилъ, будто бы, пособія Франціи; но ничего въ этомъ отношеніи неизвѣстно. Въместо того, разнесся сегодня слухъ о республиканскомъ покушеніи, долженствующемъ вспыхнуть здѣсь 8 числа, въ день рождества Богородицы. Князь Капино будто бы сдѣлалъ уже все нужное для сего приотворенія.

— Министерство распустило палаты. Такъ какъ значительнѣйшая часть состоявшихся постановленій, не была еще подвергнута соображенію главнаго совѣта, то имъ недостаетъ обязательной силы закона. До 15 Подобръ, когда палаты вновь соберутся, правительство воспользуется временемъ для собственнаго своего усиленія и произведенія вліянія на направленіе выборовъ.

— Состояніе нашихъ финансовъ весьма критическое. Нищета усиливается ужаснымъ образомъ.

— 28-го Августа, Папа при торжественномъ посѣщеніи церкви Св. Пантелеона, произнесъ проповѣдь, въ которой изобразилъ все пресѣдованіе, претерпѣваемыя нынѣ католическою церковью. Речь окончилась сильнѣйшимъ обращеніемъ противу происковъ въ самой столицѣ христіанства, которые однако едва же мало повредятъ Вѣрѣ, какъ и самыя врата ада.

Туринъ, 10 Сентября.

Правительство получило вчера съ курьеромъ извѣстіе изъ Милана, что Австрія приняла посредничество Англии и Франціи. Здѣшній кабинетъ опровергаетъ слухи, будто съ Радецкимъ ведутся особые переговоры. Въ Генуѣ возникли смутенія и ген. Джулио Дюрандо, отправленъ туда въ званіи комиссара съ неограниченнымъ полномочіемъ.

— Извѣстія о здоровьи Короля часъ отъ часу неблагоприятнѣе. Е. В. принималъ генерала Дюрандо въ постѣль, и разговоръ, по поводу чрезвычайной слабости Короля, былъ прерванъ.

Ливорно, 7 Сентября.

Въ собраніи происходившемъ 5-го с. м., въ коемъ находилось до 100 человекъ офицеровъ, армейскихъ и національной гвардіи, также архіепископъ съ духовенствомъ, купцы, адвокаты, врачи и депутаты, разсуждалъ о причинахъ и направленіи послѣдняго смутенія, и удостоверялись, что цѣлю оного не было нарушеніе существующаго порядка, и что оно произошло единственно по оплошности комиссара Циприани. Почему отправлена была въ Флоренцію комиссія съ донесеніемъ по сему предмету, а великій герцогъ согласился на назначеніе временнаго правленія, въ составъ котораго будутъ приглашены: Герраджи, Лардаки и Петрачели. Засимъ спокойствіе нарушено не было.

Неаполь, 9 Сентября.

Въ ночи съ 5 на 6 Сентября возникли здѣсь смутенія и дѣло дошло даже до боя между войсками и королевскими лазаронами, съ одной стороны, и конституционными лазаронами съ другой. Улица Толедо занята была 6 и 7 числа войсками, которые производятъ въ домахъ обыскы и отбираютъ оружіе. Лавки заперты. Говорятъ, что теперь почти все лазароны возстали противъ войскъ.

— Сегодня обнародована здѣсь депеша генерала Филянджери, въ которой онъ доноситъ, что Мессина, послѣ двухдневнаго отчаяннаго сопротивленія, занята королевскими войсками. Канонерскія лодки Сицилійцевъ захвачены, а все крѣпости, даже Фаро, заняты Неаполитанцами.

В ѣ о с н у .

Рzym, 4 września.

Wczoraj z rana spodziewano się tu nadejścia odpowiedzi Jen. Cavaignaca na własnoręczne pismo Piusa IX, w którym upraszać go miał o pomoc Francyi; ale nie w tym względzie nic wiadomo. W miejsce tego rozszła się wieść o zamachu republikańskim, który d. 8, w święto Narodzenia P. Maryi, ma tu wybuchnąć. Xiążę Capino poczynić już miał wszelkie potrzebne do tego przygotowania.

— Ministerstwo rozwiązało Izby. Ponieważ większa część uchwał Konsulty, nie przysłała jeszcze pod roztrząsanie Wielkiej Rady, przeto zbywa im na obowiązującej mocy prawa. Do 15 listopada, w którym Izby na nowo się zbiiorą, rząd zyska wiele na czasie, aby się wzmocnić i wpływać na kie.unek wyborów.

— Stan skarbu naszego jest nader krytyczny. Nędza wzmaga się w zatrważający sposób.

— Dnia 28 sierpnia, z powodu uroczystego poświęcenia kościoła św. Pantaleona, Papież miał w nim kazanie, w którym wyraziwszy wszystkie przesładowania, jakich B. Św. Chrystusowi dźwija, zakończył je energicznym wystawieniem zamachów, kuwanym w samymże Rzymie, i dodał, iż nie potrafią wszakże zaszkodzić wierze, której, według słów Zbawiciela, i same bramy piekła nie przemogą.

Туринъ, 10 września.

— Rząd otrzymał wczoraj z Medyolanu, przez gońca, wiadomość, iż Austria przyjęła pośrednictwo Francuzko-Angielskie. Ministerstwo tuższe zaprzecza, jakoby prowadzono oddzielne układy z Radeckim. W Gen. ni panuje wzburzenie; Jenerał Giacomo Durando wyjeżdża tam jako Kommissarz rządowy, z władzą nieograniczoną.

— Wiadomości o zdrowiu Króla są coraz gorzej. Monarcha przyjmował leżąc w łóżku Jenerala Durando przed wyjazdem jego do Gen. i rozmowa, z powodu osłabienia Króla, przerwana być musiała.

Ливорно, 7 września.

Na zgromadzeniu odbytym w d. 5-m b. m., na którym znajdowało się do 100 osób z pomiędzy oficerów wojska i gwardyi narodowej, Arcy-Biskup z częścią duchowieństwa, kupcy, адвокaci, lekarze i delegowani ludu, naradzano się nad przyczyną i dążeniem ostatnich niespokojności, i powzięto przekonanie, iż takowe nie miało na celu naruszenia istniejących praw, ale wypłynęło jedynie z nieostojownego postępowania Kommissarza Cipriani. W skutku tego wyprawiono do Florencyi delegacyę, z objaśnieniami, a Wielki Xiążę dozwolił, iżby muncypalność obrala Rząd tymczasowy, do którego by powołani byli Guerraggi, Lardachi i Petracelli. Spokojność więc nie była naruszona.

Неаполь, 8 września.

W nocy z d. 5 na 6 września miały tu miejsce niespokojności, a nawet przyszło do walki pomiędzy wojskiem i lazzaronami rojalistowskimi z jednej, a lazzaronami konstytucyjnymi z drugiej strony. Ulica Toledo, d. 6 i 7 zajeta była wojskiem, które odbywa rewizye po domach, szukając broni. Sklepy są pozamykane. Mówią, że teraz prawie wszyscy lazzaroni są przeciw wojsku.

— Dzisiaj ogłoszono tu depeszę Jenerala Filangieri, w której tenże donosi, iż Messyna, po dwudniowym rozpacznym oporze, przez wojska Królewskie zajeta została. Łodzie kanonierskie Syicylijczyków zabrano, a wszystkie warownie, nawet Faro, osadzono Neapolitańczykami.